

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жер қатынастарын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 20 шілдедегі № 464-IV Заңы

1-бап. Қазақстан Республикасының мына заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 2003 жылғы 20 маусымдағы Қазақстан Республикасының Жер кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2003 ж., № 13, 99-құжат; 2005 ж., № 9, 26-құжат; 2006 ж., № 1, 5-құжат; № 3, 22-құжат; № 11, 55-құжат; № 12, 79, 83-құжаттар; № 16, 97-құжат; 2007 ж., № 1, 4-құжат; № 2, 18-құжат; № 14, 105-құжат; № 15, 106, 109-құжаттар; № 16, 129-құжат; № 17, 139-құжат; № 18, 143-құжат; № 20, 152-құжат; № 24, 180-құжат; 2008 ж., № 6-7, 27-құжат; № 15-16, 64-құжат; № 21, 95-құжат; № 23, 114-құжат; 2009 ж., № 2-3, 18-құжат; 13-14, 62-құжат; № 15-16, 76-құжат; № 17, 79-құжат; № 18, 84, 86-құжаттар; 2010 ж., № 5, 23-құжат; № 24, 146-құжат; 2011 ж., № 1, 2-құжат; № 5, 43-құжат; № 6, 49, 50-құжаттар):

1) бүкіл мәтін бойынша «(республикалық маңызы бар қаланың, астананың), аудандардың (облыстық маңызы бар қалалардың)», «(республикалық маңызы бар қала, астана), аудандар (облыстық маңызы бар қалалар)», «(республикалық маңызы бар қаланың, астананың), ауданның (облыстық маңызы бар қаланың)», «облыстың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың)», «облыс (республикалық маңызы бар қала, астана)», «Облыстың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың)», «облыстардың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың)», «Облыстар (республикалық маңызы бар қала, астана)», «облыстардың (республикалық маңызы бар қала, астана)», «Облыстардың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың)», «(облыстық маңызы бар қалалардың)», «(облыстық маңызы бар қаланың)» деген сөздер тиісінше «, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың», «, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның, облыстық маңызы бар қаланың», «облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың», «Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың», «облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың», «Облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың», «, облыстық маңызы бар қалалардың», «, облыстық маңызы бар қаланың» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) мынадай мазмұндағы мазмұнмен толықтырылсын:

	« М а з м ұ н ы		
1 - б ө л і м .	Негізгі	ережелер	
1 - т а р а у .	Жалпы	ережелер	

- 1-бап. Қазақстан Республикасының жер қоры
- 2-бап. Жерді санаттарға жатқызу, оларды бір санаттан басқасына ауыстыру
- 3 - б а п . Ж е р г е м е н ш і к
- 4-бап. Жер заңнамасының қағидаттары
- 5-бап. Жер заңнамасының міндеттері
- 6 - б а п . Ж е р з а ң н а м а с ы
- 7-бап. Халықаралық шарттар
- 8-бап. Жерді аймақтарға бөлу
- 9-бап. Жер үшін төленетін төлемдер
- 10-бап. Жер учаскелері үшін төлемақының базалық ставкалары және жер учаскесінің кадастрлық (бағалау) құны
- 11-бап. Жер учаскелері үшін төлемақының базалық ставкаларына түзету коэффициенттері
- 12-бап. Кодексте пайдаланылатын негізгі ұғымдар
- 2-тарау. Мемлекеттік органдардың жер қатынастары саласындағы құзыреті
- 13-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің құзыреті
- 14-бап. Орталық уәкілетті органның және оның аумақтық органдарының құзыреті
- 14-1-бап. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың уәкілетті органдарының құзыреті
- 15-бап. Жергілікті өкілді органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының құзыреті
- 16-бап. Облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органының құзыреті
- 17-бап. Аудандық (қалалардағы аудандардан басқа) атқарушы органның құзыреті
- 18-бап. Облыстық маңызы бар қаланың жергілікті атқарушы органының құзыреті
- 19-бап. Аудандық маңызы бар қала, кент, ауыл (село), ауылдық (селолық) округтер өкімдерінің құзыреті
- 19-1-бап. Арнайы экономикалық аймақ әкімшілігінің құзыреті
- 2-бөлім. Жерге меншік құқығы, жер пайдалану құқығы және жерге өзге де заттық құқықтар
- 3-тарау. Жерге меншік құқығы
- 20-бап. Жерге меншік құқығының түрлері
- 21-бап. Меншік құқығының мазмұны
- 22-бап. Жер учаскесіне меншік құқығының туындауы
- 23-бап. Азаматтар мен заңды тұлғалардың жер учаскелеріне меншігі
- 24-бап. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерге меншік құқығы
- 25-бап. Жеке меншік құқығын іске асыру
- 26-бап. Жерге мемлекеттік меншік
- 27-бап. Мемлекеттік меншік құқығын іске асыру

4-тарау. Жер пайдалану құқығы
28-бап. Жер пайдалану құқығының режимі
29-бап. Жер пайдалану құқығының түрлері
30-бап. Жер пайдалану құқығының субъектілері
31-бап. Жер пайдалану құқығының туындауы
32-бап. Жер пайдалану құқығын табыстау
33-бап. Жер пайдалану құқығын беру
34-бап. Тұрақты жер пайдалану құқығы
35-бап. Уақытша жер пайдалану құқығы
36-бап. Уақытша өтеусіз жер пайдалану құқығы
37-бап. Уақытша өтеулі жер пайдалану (жалдау) құқығы
38-бап. Кейінгі жер пайдалану (қосалқы жалдау) құқығы
39-бап. Мемлекеттік жер пайдаланушылардың құқықтық жағдайының
ерекшеліктері
40-бап. Жер пайдалану құқығының әмбебап құқықтық мирасқорлық тәртібімен
ауысуы

41-бап. Қызметтік жер телімі
5-тарау. Жер учаскесі - меншік құқығының, жер пайдалану құқығының және өзге де
заттық құқықтардың объектісі ретінде
42-бап. Жер учаскесіне құқық шектері
43-бап. Жер учаскесіне құқықты табыстау тәртібі
44-бап. Жер учаскелерін объектілер құрылысы үшін беру
45-бап. Құрылысқа байланысты емес жер учаскелерін беру
46-бап. Оралмандарға жер учаскелерін беру
47-бап. Мемлекеттік меншіктегі жер учаскелеріне құқықтар алу
48-бап. Мемлекеттік меншіктегі жер учаскелеріне құқықтарды сауда-саттықта (конкурстарда, аукциондарда) алу
49-бап. Мемлекет меншігіндегі жер учаскелерін төлеу мерзімін ұзартып сату
кезінде оларға құқықтар алу
49-1-бап. Жер учаскесінің нысаналы мақсатын өзгерту тәртібі
49-2-бап. Жерді резервте қалдыру
50-бап. Жер учаскелерін беру нормалары
51-бап. Бөлінетін және бөлінбейтін жер учаскелері
52-бап. Жер учаскесіне құқық және онда орналасқан үйге (құрылысқа, ғимаратқа)
құқық
53-бап. Жер учаскесіне ортақ меншік немесе ортақ жер пайдалану
54-бап. Ортақ меншіктегі немесе ортақ жер пайдаланудағы ауыл шаруашылығы
мақсатындағы жер учаскесін пайдалану тәртібі
55-бап. Ортақ үлестік меншіктегі ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер

үлестерімен жасалатын мәмілелер

56-бап. Ортақ үлестік меншіктегі немесе ортақ үлестік жер пайдаланудағы жер үлесін айқындау тәртібі

57-бап. Ортақ үлестік меншіктегі (ортақ үлестік жер пайдаланудағы) жер учаскесін бөлісу және одан үлесті бөліп шығару

58-бап. Ортақ бірлескен меншіктегі (ортақ бірлескен жер пайдаланудағы) жер учаскесін бөлісу

59-бап. Бөлінбейтін деп танылған жер учаскесін бөлуге жол берілмейтіндігі

60-бап. Жер учаскесіне ерлі-зайыптылардың ортақ меншігі

61-бап. Ортақ жер учаскесіндегі жылжымайтын мүлікке меншік құқығы

62-бап. Бірнеше пәтері және (немесе) кісі тұрмайтын үй-жайлары бар үйдің жанындағы және кондоминиумның басқа да объектілеріндегі жер учаскесіне құқық

63-бап. Жеке меншіктегі жер учаскесінен және жер пайдалану құқығынан өндіріп алу

6-тарау. Жер учаскелерінің меншік иелері мен жер пайдаланушылардың жер учаскелерін пайдалану кезіндегі құқықтары мен міндеттері

64-бап. Жер учаскелерінің меншік иелері мен жер пайдаланушылардың жер учаскелерін пайдалануға құқықтары

65-бап. Жер учаскелерінің меншік иелері мен жер пайдаланушылардың жер учаскелерін пайдалану жөніндегі міндеттері

66-бап. Осы Кодекске орай жер учаскесіне құқықтар тиесілі болмайтын жер учаскелерінің меншік иелері мен жер пайдаланушылардың құқықтары мен міндеттері

7 - т а р а у . С е р в и т у т т а р

67-бап. Сервитут туындауының негіздері

68-бап. Жеке тұлғаның бөтен жер учаскелерінде болу және солар арқылы өту құқығы

69-бап. Көрші немесе өзге де жер учаскесін шектеулі пайдалану құқығы

70-бап. Уақытша (маусымдық) пайдаланылатын мал айдау жолдары

71-бап. Жер учаскелерін іздестіру жұмыстары үшін пайдалану

72 - б а п . Б а с қ а д а с е р в и т у т т а р

73-бап. Жер учаскесіне құқық ауысқан кезде сервитуттың сақталуы

74-бап. Сервитуттың тоқтатылуы

75 - б а п . С е р в и т у т т ы т і р к е у

8-тарау. Жер учаскесі мен жер пайдалану құқығын кепілге салу

76 - б а п . К е п і л д і ң н ы с а н а с ы

77-бап. Жер учаскесін және жер пайдалану құқығын кепілге салуды шектеу

78-бап. Үйлер (құрылыстар, ғимараттар) бар жер учаскесін немесе сондай жер учаскесіне жер пайдалану құқығын кепілге салу

79-бап. Жер учаскелерін және жер пайдалану құқығын кепілге салу тәртібі

80-бап. Жер учаскесін немесе жер пайдалану құқығын кепілге салуды тіркеу
9-тарау. Жер учаскесіне меншік құқығын, жер пайдалану құқығын және өзге де
з а т т ы қ қ ұ қ ы қ т а р д ы т о қ т а т у

81-бап. Жер учаскесіне жеке меншік құқығын немесе жер пайдалану құқығын
т о қ т а т у н е г і з д е р і

82-бап. Жеке меншік құқығынан немесе жер пайдалану құқығынан бас тарту

83-бап. Меншік иесінің немесе жер пайдаланушының міндеттемелері бойынша жер
учаскесінен немесе жер пайдалану құқығынан өндіріп алу

84-бап. Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесін мәжбүрлеп иеліктен шығарудың
жалпы ережелері мен қағидаттары

85-бап. Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесін мәжбүрлеп иеліктен шығару

86-бап. Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесін мәжбүрлеп иеліктен шығару
кезіндегі меншік иесінің немесе мемлекеттік емес жер пайдаланушының құқықтары

87-бап. Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесін мәжбүрлеп иеліктен шығару кезінде
о н ы ң қ ұ н ы н ө т е у

88-бап. Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесін сот шешімі бойынша алып қою

89-бап. Мемлекет мұқтажы үшін жер учаскесін мемлекеттік жер пайдаланушыдан
а л ы п қ о ю

90-бап. Жекелеген санаттағы жерді алып қоюды шектеу

91-бап. Төтенше жағдайлар кезінде жер учаскесін уақытша алып қою

92-бап. Мақсаты бойынша пайдаланылмаған жер учаскесін меншік иесінен және
жер пайдаланушыдан мәжбүрлеп алып қою

93-бап. Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдаланылған жер
учаскесін меншік иесінен және жер пайдаланушыдан мәжбүрлеп алып қою

94-бап. Мақсаты бойынша пайдаланылмаған не Қазақстан Республикасының
заңнамасын бұза отырып пайдаланылған жер учаскесін мәжбүрлеп алып қою тәртібі

9 5 - б а п . Т ә р к і л е у

96-бап. Меншік құқығы немесе жер пайдалану құқығы тоқтатылған жағдайда жер
у ч а с к е с і н б а ғ а л а у

3 - б ө л і м . Ж е р с а н а т т а р ы

10-тарау. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер

97-бап. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер ұғымы және оның құрамы

98-бап. Ауыл шаруашылығы алқаптарын бір түрден екіншісіне ауыстыру тәртібі

99-бап. Инженерлік тұрғыда әзірленген суармалы жерді пайдалану

1 0 0 - б а п . А р н а й ы ж е р қ о р ы

101-бап. Шаруа немесе фермер қожалығын жүргізуге арналған жер учаскелері

102-бап. Өзіндік қосалқы шаруашылыққа, бағбандыққа және саяжай құрылысына
а р н а л ғ а н ж е р у ч а с к е л е р і

103-бап. Жекешелендірілетін мемлекеттік ауыл шаруашылығы ұйымдарының жер

- 104-бап. Ұзақ мерзімді пайдаланылатын мал айдау жолдары
- 105-бап. Ауыл шаруашылығы өндірісіндегі шығасының орнын толтыру
- 106-бап. Ауыл шаруашылығы өндірісіндегі шығасыны өтеу тәртібі
- 11-тарау. Елді мекендер жері
- 107-бап. Елді мекендер жері ұғымы мен оның құрамы
- 108-бап. Елді мекендердің шекарасын (шегін) белгілеу және өзгерту
- 109-бап. Елді мекендердің жерін пайдалану
- 110-бап. Қала маңындағы аймақтар
- 12-тарау. Өнеркәсіп, көлік, байланыс, қорғаныс жері және ауыл шаруашылығынан өзге мақсатқа арналған жер
- 111-бап. Өнеркәсіп, көлік, байланыс жері және ауыл шаруашылығынан өзге мақсатқа арналған жер ұғымы және оның құрамы
- 112-бап. Өнеркәсіп жері
- 113-бап. Көлік жері
- 114-бап. Темір жол көлігінің жері
- 115-бап. Автомобиль көлігінің жері
- 116-бап. Теңіз және ішкі су көлігінің жері
- 117-бап. Әуе көлігінің жері
- 118-бап. Құбыр тасымалы көлігінің жері
- 119-бап. Байланыс және энергетика жері
- 120-бап. Қорғаныс қажеттеріне арналған жер
- 121-бап. Жерді ерекше шарттармен пайдалану аймақтары
- 13-тарау. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жері, сауықтыру, рекреациялық және тарихи-мәдени мақсаттағы жер
- 122-бап. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жері
- 123-бап. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың күзет аймақтарының жерлері
- 124-бап. Жерді ерекше қорғалатын табиғи аумақтар санатына жатқызу
- 125-бап. Сауықтыру мақсатындағы жер
- 126-бап. Рекреациялық мақсаттағы жер
- 127-бап. Тарихи-мәдени мақсаттағы жер
- 14-тарау. Орман қорының жері
- 128-бап. Орман қорының жері ұғымы және оның құрамы
- 129-бап. Орман қорының жерін ауыл шаруашылығы мақсаттары үшін жер пайдалануға беру
- 130-бап. Орман қорының жерін жердің басқа санаттарына ауыстырудағы шектеулер
- 131-бап. Орман шаруашылығы өндірісіндегі шығасыны өтеу
- 15-тарау. Су қорының жері
- 132-бап. Су қорының жері ұғымы және оның құрамы

133-бап. Су қорының жеріне меншік құқығы

134-бап. Су айдындары жағалауынан су қорғау аймақтары мен белдеулеріне жер б ө л і п ш ы ғ а р у

135-бап. Су қоры жерінің құрамынан жер учаскелерін беру

136-бап. Су қорының жерін пайдалану тәртібі

136-1-бап. Су қорының жерлерін басқа санаттағы жерлерге ауыстыру тәртібі

16 - т а р а у . Б о с а л қ ы ж е р

137 - б а п . Б о с а л қ ы ж е р к ұ р а м ы

138 - б а п . Б о с а л қ ы ж е р д і б е р у

4-бөлім. Жерді қорғау, мемлекеттік бақылау, жерге орналастыру, мониторинг және ж е р к а д а с т р ы

17 - т а р а у . Ж е р д і қ о р ғ а у

139-бап. Жерді қорғаудың мақсаттары мен міндеттері

140 - б а п . Ж е р д і қ о р ғ а у

141-бап. Топырақта зиянды заттардың жол берілетін шектегі қоспаларының н о р м а т и в т е р і

142-бап. Жердің жай-күйіне әсер ететін үйлерді (құрылыстарды, ғимараттарды) және басқа да объектілерді жобалау мен пайдалануға беруге қойылатын экологиялық, санитариялық-гигиеналық және өзге де арнайы талаптар

143-бап. Радиоактивті ластануға ұшыраған және ядролық қару сынақтары өткізілген ж е р

18-тарау. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылау

144-бап. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылаудың міндеттері

145-бап. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру және о н ы ж ү з е г е а с ы р у т ә р т і б і

146-бап. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын л а у а з ы м д ы а д а м д а р

147-бап. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын о р г а н н ы ң ф у н к ц и я л а р ы

148-бап. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдардың лауазымды адамдарының құқықтары мен міндеттері

19-тарау. Жерге орналастыру, мемлекеттік жер кадастры және жер мониторингі

149-бап. Жерге орналастырудың мақсаты мен мазмұны

150-бап. Жерге орналастыруды жүргізу

151-бап. Жерге орналастыру процесі

152-бап. Мемлекеттік жер кадастры

153-бап. Мемлекеттік жер кадастрының мазмұны

154-бап. Жер учаскелерін тіркеу мақсаты үшін есепке алу

155-бап. Қазақстан Республикасының аумағын кадастрлық бөлу

156-бап. Жер-кадастр құжаттамасы

157-бап. Мемлекеттік жер кадастрын жүргізу тәртібі

158-бап. Мемлекеттік жер кадастрының мәліметтерін беру және кадастр ақпаратын пайдалану

159-бап. Жер мониторингі

160-бап. Жер мониторингінің міндеттері

161-бап. Жер мониторингін жүргізу

162-бап. Жер мониторингі ақпаратын алу мен пайдалану әдістері

163-бап. Жер қатынастарын жүзеге асыруды қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды қаржыландыру

5-бөлім. Жер заңнамасының орындалуын қамтамасыз ету және қорытынды ережелер

20-тарау. Меншік құқығы мен жер пайдалану құқығын қорғау және шығынды өтеу

164-бап. Меншік құқығы мен жер пайдалану құқығын қорғау

164-1-бап. Жер учаскесін бөгденің заңсыз иеленуінен қайтаруды талап ету

165-бап. Меншік иелеріне немесе жер пайдаланушыларға келтірілген шығынды өтеудің негіздері

166-бап. Шығынды өтеу тәртібі

167-бап. Жер даулары

168-бап. Қазақстан Республикасының жер заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық

21-тарау. Қорытынды ережелер

169-бап. Осы Кодекстің қолданылу тәртібі»;

3) 2-баптағы «аудандық маңызы бар қаланың, кенттің, ауылдың (селоның), ауылдық (селолық) округтің әкімі» деген сөздер алып тасталсын;

4) 8-бап мынадай мазмұндағы 1-1-тармақпен толықтырылсын:
«1-1. Елді мекендерде жерді аймақтарға бөлу бағалау аймақтарының шекараларын және жер учаскелеріне төлемақының базалық ставкаларына түзету коэффициенттерін айқындау мақсатында жүргізіледі.»;

5) 9-бапта:

3-тармақтың бірінші бөлігінде:

бірінші абзацтағы «Жер учаскелерін мемлекеттік меншіктен жеке меншікке беру өтеулі негізде» деген сөздер «Жер учаскелерін мемлекеттік меншіктен жеке меншікке өтеулі негізде сату» деген сөздермен, «не төлеу мерзімін ұзартып сату арқылы жүргізіледі» деген сөздер «не төлеу мерзімі ұзартылып жүзеге асырылады» деген сөздермен ауыстырылсын;

2-2) тармақша «тізбесін» деген сөзден кейін «және тізбеге енгізу үшін таңдау критерийлерін» деген сөздермен толықтырылсын;

5) тармақта:

бірінші бөлік «нысаналы мақсаты өзгерген жағдайда» деген сөздерден кейін «осы

Кодекстің 44-бабының 6-тармағында белгіленген шартпен елді мекеннің бас жоспарында көзделген объектілерді салу үшін берілген жер учаскесін қоспағанда,» деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

«Жергілікті атқарушы орган осы тармақтың бірінші бөлігінде көзделген ерекше жағдайда жер учаскесінің нысаналы мақсаты өзгергенде жер учаскесінің бюджетке төлеуге жатпайтын кадастрлық (бағалау) құнының сомасын жер учаскесінің орналасқан жері бойынша жергілікті өкілді органмен келіседі.»;

6) 10-баптың 1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелері жеке меншікке берілген, оларды мемлекет немесе мемлекеттік жер пайдаланушылар жалға берген кезде жер учаскелері үшін төлемақының базалық ставкаларын, жалдау құқығын сату төлемақысының мөлшерін және мемлекеттік меншіктегі және жер пайдалануға берілмеген жер учаскелеріне жекеше сервитут белгілеу үшін төлемақының мөлшерін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

Жер учаскелері жеке меншікке берілген кезде олар үшін төлемақының базалық ставкалары облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда, астанада, облыстық және аудандық маңызы бар қалаларда, кенттер мен ауылдық елді мекендерде жергілікті жағдайлар мен ерекшеліктерге қарай облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың өкілді және атқарушы органдарының бірлескен шешімдерімен белгіленеді.

Бұл ретте жер учаскелерін пайдалану төлемақысының ставкалары жер салығы ставкаларының мөлшерінен төмен болып белгіленбейді.

Жалдау құқығын сату төлемақысы нақты жер учаскесінің кадастрлық (бағалау) құнына қарай сараланып белгіленеді.»;

7) 11-баптың 1-тармағының бірінші бөлігінде:

«Түзету коэффициенттері мен аудандық маңызы бар қалалардағы, кенттер мен ауылдық елді мекендердегі аймақтардың шекаралары» деген сөздер «Аудандық маңызы бар қалалардағы, кенттер мен ауылдық елді мекендердегі бағалау аймақтарының шекаралары және жер учаскелері үшін төлемақының базалық ставкаларына түзету коэффициенттері» деген сөздермен ауыстырылсын;

«(республикалық маңызы бар қалада, астанада) - облыстың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың)» деген сөздер «, республикалық маңызы бар қалаларда, астанада - облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың» деген сөздермен ауыстырылсын;

8) 12-бап мынадай мазмұндағы 4-1) тармақшамен толықтырылсын:

«4-1) бағалау аймақтарының шекарасы – инфрақұрылымның даму деңгейіне қарай мемлекет беретін жер учаскелері үшін төлемақының базалық ставкаларына түзету коэффициенттері белгіленетін елді мекендер аумағының бір бөлігінің шекарасы;»;

9) 13 - б а п т а :

4) тармақшадағы «құжаттардың» деген сөз «сәйкестендіру құжаттарының» деген сөздермен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 7-1) және 7-2) тармақшалармен толықтырылсын:

«7-1) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді ұтымды пайдалану қағидаларын б е к і т у ;

7-2) аумақтық сулар алып жатқан жер учаскелерін жасанды ғимараттар салу үшін беру қағидаларын б е к і т у ;»;

9) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«9) бір облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың аумағындағы жерді басқа облысқа, республикалық маңызы бар қалаға, астанаға ұзақ мерзімді пайдалануға беру бөлігінде жер қатынастарын реттеу;»;

10) 14 - б а п т а :

1 - т а р м а қ т а :

мынадай мазмұндағы 2-1) тармақшамен толықтырылсын:

«2-1) агроөнеркәсіптік кешенді дамыту саласындағы уәкілетті мемлекеттік органмен келісім бойынша ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді ұтымды пайдалану қағидаларының жобаларын әзірлеу және оны Қазақстан Республикасы Үкіметінің б е к і т у і н е е н г і з у ;»;

4) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«4) жерге орналастыру, мемлекеттік жер кадастры және жер мониторингі жөніндегі нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік құжаттарды, әдістемелерді әзірлеу ж ә н е б е к і т у ; » ;

мынадай мазмұндағы 13-1) және 16-1) тармақшалармен толықтырылсын:

«13-1) облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органының ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерін шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға және шетелдік заңды тұлғаларға беру мәселелері ж ө н і н д е г і ұ с ы н ы с т а р ы н к е л і с у ; » ;

16) тармақшадағы «бекіту жатады.» деген сөздер «бекіту;» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 16-1) тармақшамен толықтырылсын:

«16-1) көтермелеудің салалық жүйесін әзірлеу және бекіту жатады.»;

2-тармақтың 5) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«5) осы Кодекстің 148-бабы 1-тармағының 4) тармақшасында көрсетілген мәселелер бойынша сотқа талап-арыз дайындау және ұсыну;»;

11) 14 - 1 - б а п т а :

1 - т а р м а қ т а :

1) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«1) облыстың жергілікті атқарушы органының жер қойнауын пайдалану (өндіру жөніндегі; бірлескен барлау және өндіру жөніндегі; барлаумен және (немесе)

өндірумен байланысты емес жерасты құрылыстарын салу және (немесе) пайдалану жөніндегі жұмыстарды жүргізу үшін), магистральды құбырлар, мұнай және газ өңдеу объектілерін, жаңартылатын энергия көздерін пайдалану жөніндегі объектілерді салу (реконструкциялау), жергілікті маңызы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды құру және кеңейту мақсаттары үшін жер учаскелерін беру жөніндегі, сондай-ақ пайдалы қазбалардың кен орындары табылғанда және қазу үшін, магистральды құбырлар салу (реконструкциялау), жергілікті маңызы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды құру және кеңейту, «Инвестициялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес инвестициялық стратегиялық жобаларды іске асыру үшін жер учаскелерін мемлекет мұқтажына мәжбүрлеп иеліктен шығару жөніндегі ұсыныстары мен шешімдерінің ж о б а л а р ы н д а й ы н д а у ; » ;

мынадай мазмұндағы 2-1) тармақшамен толықтырылсын:

«2-1) аумақтық сулар алып жатқан жер учаскелерін жасанды ғимараттар салу үшін беру жөніндегі облыстың жергілікті атқарушы органының ұсыныстарын және шешімдерінің ж о б а л а р ы н д а й ы н д а у ; » ;

3) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«3) жерді резервте қалдыру жөніндегі ұсыныстарды дайындау;»;

10) тармақша «және жасалған шарттар талаптарының орындалуын бақылауды жүзеге асыру» деген сөздермен толықтырылсын;

2 - т а р м а қ т а :

4) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«4) жерді резервте қалдыру жөніндегі ұсыныстарды дайындау;»;

7) тармақша алып тасталсын;

10) тармақша «және жасалған шарттар талаптарының орындалуын бақылауды жүзеге асыру» деген сөздермен толықтырылсын;

3 - т а р м а қ т а :

мынадай мазмұндағы 2-1) тармақшамен толықтырылсын:

«2-1) жер қойнауын пайдаланудың мемлекеттік геологиялық зерттеуге және барлауға байланысты мақсаттары үшін жер учаскелерін беру жөніндегі аудандық атқарушы органның ұсыныстары мен шешімдерінің жобаларын дайындау;»;

14) тармақша алып тасталсын;

16) тармақша «және жасалған шарттар талаптарының орындалуын бақылауды жүзеге асыру» деген сөздермен толықтырылсын;

18) тармақшадағы «дайындау жатады.» деген сөздер «дайындау;» деген сөзбен ауыстырылып, мынадай мазмұндағы 19) тармақшамен толықтырылсын:

«19) жерді резервке қалдыру жөніндегі ұсыныстарды дайындау жатады.»;

12) 15-баптың 1-тармағының 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«2) облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдарының, аудандық маңызы бар қала, кент, ауыл (село), ауылдық (селолық) округ әкімдерінің

қарамағына берілген ауыл шаруашылығы алқаптарын қоса алғанда, елді мекендер аумағының жер-шаруашылық орналастыру жобаларын бекіту;»;

1 3) 1 6 - б а п т а :

1 - т а р м а қ т а :

1) тармақшадағы «облыстық (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) өкілді органның» деген сөздер «облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың өкілді органының» деген сөздермен ауыстырылсын;

2) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

«2) жер қойнауын пайдалану (өндіру жөніндегі; бірлескен барлау және өндіру жөніндегі; барлаумен және (немесе) өндірумен байланысты емес жерасты ғимараттарын салу және (немесе) пайдалану жөніндегі жұмыстарды жүргізу үшін), магистральды құбырлар, мұнай және газ өңдеу объектілерін, жаңартылатын энергия көздерін пайдалану жөніндегі объектілерді салу (реконструкциялау) мақсаттары үшін жер учаскелерін беру, сондай-ақ пайдалы қазбалардың кен орындары табылғанда және қазу үшін, магистральды құбырлар салу (реконструкциялау), «Инвестициялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес инвестициялық стратегиялық жобаларды іске асыру үшін жер учаскелерін мемлекет мұқтажына мәжбүрлеп иеліктен шығару;»;

мынадай мазмұндағы 5-1) тармақшамен толықтырылсын:

«5-1) су қорын пайдалану және қорғау, сумен жабдықтау, су бұру саласындағы уәкілетті мемлекеттік органмен келісім бойынша жасанды құрылыстар салу үшін аумақтық сулар алып жатқан жер учаскелерін беру;»;

6) және 8) тармақшалар мынадай редакцияда жазылсын:

«6) осы Кодекстің 49-2-бабына сәйкес жерді резервте қалдыру;»;

«8) бір ауданның, облыстық маңызы бар қаланың аумағындағы жерді басқа ауданға, облыстық маңызы бар басқа қалаға ұзақ мерзімді пайдалануға беру бөлігінде жер қ а т ы н а с т а р ы н р е т т е у ; » ;

мынадай мазмұндағы 9-1) және 10-1) тармақшалармен толықтырылсын:

«9-1) осы Кодекстің 69-бабына сәйкес қауымдық сервитуттар белгілеу;»;

«10-1) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерін шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға және шетелдік заңды тұлғаларға беру мәселелері жөніндегі ұсыныстарды орталық уәкілетті органның келісуіне ұсыну;»;

2 - т а р м а қ т а :

2 - 2) т а р м а қ ш а а л ы п т а с т а л с ы н ;

3) тармақшадағы «жоспарларын» деген сөз «жобаларын» деген сөзбен а у ы с т ы р ы л с ы н ;

мынадай мазмұндағы 3-1), 5-1), 5-2) және 5-3) тармақшалармен толықтырылсын:

«3-1) осы Кодекстің 69-бабына сәйкес қауымдық сервитуттар белгілеу;»;

«5-1) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерін шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға және шетелдік заңды тұлғаларға беру мәселелері жөніндегі

ұсыныстарды орталық уәкілетті органның келісуіне ұсыну;

5-2) елді мекендердің аумақтарын жер-шаруашылық орналастырудың бекітілген жобаларын тұрғындар үшін қолжетімді орындардағы арнаулы ақпараттық стендтерде орналастыру;

5-3) осы Кодекстің 49-2-бабына сәйкес жерді резервте қалдыру;»;

14) 17 - б а п т а :

мынадай мазмұндағы 1-1) тармақшамен толықтырылсын:

«1-1) жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерделеумен және барлаумен байланысты жер қойнауын пайдалану мақсаттары үшін жер учаскелерін беру;»;

4) тармақшадағы «жоспарларын» деген сөз «жобаларын» деген сөзбен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 4-1), 5-1) және 5-2) тармақшалармен толықтырылсын:

«4-1) осы Кодекстің 49-2-бабына сәйкес жерді резервте қалдыру;»;

«5-1) осы Кодекстің 69-бабына сәйкес қауымдық сервитуттар белгілеу;

5-2) елді мекендердің аумақтарын жер-шаруашылық орналастырудың бекітілген жобаларын тұрғындар үшін қолжетімді орындардағы арнаулы ақпараттық стендтерде орналастыру;»;

15) 18 - б а п т а :

4) тармақшадағы «жоспарларын» деген сөз «жобаларын» деген сөзбен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 4-1), 5-1) және 5-2) тармақшалармен толықтырылсын:

«4-1) осы Кодекстің 49-2-бабына сәйкес жерді резервте қалдыру;»;

«5-1) осы Кодекстің 69-бабына сәйкес қауымдық сервитуттар белгілеу;

5-2) елді мекендердің аумақтарын жер-шаруашылық орналастырудың бекітілген жобаларын тұрғындар үшін қолжетімді орындардағы арнаулы ақпараттық стендтерде орналастыру;»;

16) 19 - б а п т а :

мынадай мазмұндағы 1-1) тармақшамен толықтырылсын:

«1-1) осы Кодекстің 69-бабына сәйкес қауымдық сервитуттар белгілеу;»;

2-1) тармақша алып тасталсын;

17) 23-баптың 4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Тауарлы ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізуге және орман өсіруге арналған жерді қоспағанда, осы баптың 3-тармағында көрсетілген мақсаттар үшін жер учаскелері шетелдіктердің, азаматтығы жоқ адамдардың және шетелдік заңды (мемлекеттік емес) тұлғалардың жеке меншігінде болуы мүмкін.

Қазақстан Республикасының шекаралық аймағында және шекаралық белдеуінде орналасқан жер учаскелерін шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға және шетелдік заңды тұлғаларға жеке меншікке беруге жол берілмейді.»;

екінші бөлік алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы төртінші бөлікпен толықтырылсын:

«Шетелдіктер, азаматтығы жоқ адамдар, шетелдік заңды тұлғалар, сондай-ақ жарғылық капиталындағы шетелдіктердің, азаматтығы жоқ адамдардың, шетелдік заңды тұлғалардың үлесі елу пайыздан асатын заңды тұлғалар ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерін он жылға дейінгі мерзімге жалдау шарттарымен уақытша жер пайдалану құқығында ғана иелене алады.»;

2-тармақ мынадай мазмұндағы төртінші және бесінші бөліктермен толықтырылсын:

«Мәмілелер жасалған кезде қолданыста болған Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шаруа немесе фермер қожалығын және тауарлы ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін жер учаскесіне тұрақты жер пайдалану құқығын (ұзақ мерзімді жер пайдалану құқығын) мемлекеттен бұған дейін сатып алған Қазақстан Республикасының азаматтары мен мемлекеттік емес заңды тұлғалары, осы Кодекс қолданысқа енгізілген кезден бастап осы Кодексте белгіленген жер учаскелері нормаларының шегінде жеке меншік құқығын сатып алуға қосымша төлемақы алынбай, жер учаскелерінің меншік иелеріне айналады.

Аталған тұлғалардың жер учаскесіне жеке меншік құқығын іске асыруы осы баптың 3-тармағында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.»;

4 және 5-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген жер учаскелерін сатып алған кезде оның сомасын төлеу осы Кодекстің 49-бабында белгіленген тәртіппен төлеу мерзімін ұзарту арқылы жүргізілуі мүмкін.

5. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесінің меншік иесі Қазақстан Республикасының азаматтығынан шыққан кезде, азаматтықтан шыққан кезден бастап үш ай ішінде меншік иесінің таңдауы бойынша жер учаскесі иеліктен шығарылуға тиіс немесе жер учаскесіне құқық он жылға дейінгі мерзімге жалдау шартымен уақытша жер пайдалану құқығына қайта ресімделуге тиіс не жергілікті атқарушы органның келісімімен жер учаскесі осы учаскені мемлекеттен (меншік иесінен) сатып алған баға бойынша жер учаскесінің бағасы төлене отырып, мемлекет меншігіне қайтарылады.»;

мынадай мазмұндағы 6-тармақпен толықтырылсын:

«6. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасының күзетілетін аймағына тікелей іргелесіп жатқан (үш шақырымдық аймақ) ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелері, егер Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы туралы заңнамасында өзгеше көзделмесе, оларды делимитацияланғанға және демаркацияланғанға дейін Қазақстан Республикасының азаматтары мен заңды тұлғаларына ғана уақытша жер пайдалану құқығымен беріледі.»;

1 9) 2 6 - б а п т а :

2-тармақ мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:
«Жердің қандай да бір санатқа тиесілігі жерді аймақтарға бөлуге сәйкес нысаналы мақсатына және рұқсат етілген пайдаланылуына қарай айқындалады.»;

3-тармақтың бірінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:
«3. Азаматтар мен мемлекеттік емес заңды тұлғалардың бөлек меншігіне және жер п а й д а л а н у ы н а : » ;

4-тармақтағы «магистральды құбырларды,» деген сөздерден кейін «байланысты, жер қойнауын пайдалануды» деген сөздермен толықтырылсын;

20) 32-баптың 3-тармағының бірінші бөлігіндегі «мемлекеттік емес» деген сөздер алып тасталсын;

21) 33-баптың 1-тармағы алтыншы бөлігінің 1) тармақшасы мынадай редакцияда ж а з ы л с ы н :

«1) кепілге беру кезінде, оның ішінде кепіл беруші өз міндеттемелерін орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда кепіл ұстаушының кепілге салынған затты сатуы кезінде, сондай-ақ шаруашылық серіктестігінің жарғылық капиталына салым ретінде, акционерлік қоғам акцияларының төлеміне немесе өндірістік кооперативке жарна ретінде беру кезінде;»;

2 2) 3 5 - б а п т а :

3-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Уақытша өтеулі жер пайдаланудың (жалдаудың) шекті мерзімдері осы Кодексте белгіленген уақытша жер пайдалану мерзімдеріне сәйкес жер учаскесін нысаналы пайдалану ерекшеліктері ескеріле отырып, жалдаушының өтініші негізінде белгіленеді.
» ;

мынадай мазмұндағы 5-тармақпен толықтырылсын:

«5. Жер пайдалану құқығында берілген жер учаскесін мемлекеттік меншікке қайтару жасалған жер учаскесін жалдау шартына немесе уақытша өтеусіз жер пайдалану шартына сәйкес жүзеге асырылады.»;

2 3) 4 3 - б а п т а :

9 - т а р м а қ т а :

екінші бөліктің екінші сөйлеміндегі «құқық иеленуші туралы жазба енгізеді» деген сөздер «жер учаскесіне құқықтардың ауысуы туралы мәліметтерді жер-кадастрлық кітапқа және бірыңғай мемлекеттік жер тізіліміне енгізеді» деген сөздермен а у ы с т ы р ы л с ы н ;

мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

«Жер учаскесіне құқықтардың ауысуы туралы мәліметтерді енгізу жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын орган беретін материалдардың негізінде жүргізіледі.»;

мынадай мазмұндағы 10-1 және 14-тармақтармен толықтырылсын:

«10-1. Азаматтар мен заңды тұлғаларға осы Кодекс қолданысқа енгізілгенге дейін бұрын қолданылып жүрген Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес берілген жер учаскелеріне құқық белгілейтін және сәйкестендіру құжаттары Қазақстан Республикасының жер заңнамасында жер учаскелеріне белгіленген құқықтардың өзгеруі ескеріле отырып, заңдық күшін сақтайды.

Мұндай құжаттарды осы Кодекске сәйкес жер учаскелеріне меншік құқығын немесе жер пайдалану құқығын куәландыратын құжаттарға ауыстыру құқық иеленушілердің қалауы бойынша жүзеге асырылады.»;

«14. Жергілікті атқарушы органдар жер учаскесін алған адамдардың тізімі бар ақпаратты тұрғындар үшін қолжетімді орындардағы арнайы ақпараттық стендтерде тоқсанына кемінде бір рет орналастырып отыруға міндетті.»;

24) 48 - б а п т а :

1-тармақ мынадай мазмұндағы 10-1) тармақшамен толықтырылсын:

«10-1) аумақтық сулар алып жатқан су қоры жерлерінің құрамынан жасанды фирмалар салу үшін;»;

3-тармақтың төртінші абзацы алып тасталсын;

25) 49-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«49-бап. Мемлекет меншігіндегі жер учаскелерін төлеу мерзімін ұзартып сату кезінде оларға құқықтар алу

1. Мемлекет меншігіндегі жер учаскесі сатып алу-сату шартын жасасу арқылы сатып алушының жазбаша өтініші бойынша он жыл мерзімге төлеу мерзімі ұзартылып с а т ы л а д ы .

2. Сатып алушы сатып алу-сату шартын жасасқан күннен бастап он жұмыс күні ішінде жер учаскесі құнының кемінде бес пайызын құрайтын мөлшерде аванс төлеуге тиіс. Бұдан кейін сатып алушы жер учаскесі үшін төлемді сатып алу-сату шартына қоса берілетін және оның ажырамас бөлігі болып табылатын төлем кестесіне сәйкес ай сайын төлеп отырады. Жер учаскесі үшін төлем қолма-қол есеп айырысу арқылы да, сатушының сатып алу-сату шартында көрсетілген шотына аудару арқылы да жүзеге а с ы р ы л у ы м ү м к і н .

Сатып алушы өзінің міндеттемелерін толық көлемінде де, ішінара да мерзімінен бұрын өтеуге құқылы. Міндеттемелерді ішінара өтеген жағдайда төлем кестесі қ а й т а д а н б е к і т і л у г е т и і с .

3. Жер учаскесі үшін ай сайынғы төлемді кешіктірген жағдайда сатып алушы сатушыға кешіктірген әрбір күн үшін жер учаскесінің төленбеген сатып алу бағасының 0,1 пайызы мөлшерінде тұрақсыздық айыбын төлейді.

Егер сатып алушы жер учаскесі үшін қатарынан үш ай бойы, ал ауыл шаруашылығы мақсатына арналған жер учаскесі үшін қатарынан екі жыл бойы төлем жасамаса, сатушы сатып алу-сату шартын бұзуға және сатылған жер учаскесін қайтарып беруді талап етуге құқылы, бұған сатып алушыдан алынған төлем сомасы

жер учаскесінің сатып алу бағасының жартысынан асып түскен жағдайлар қосылмайды

4. Жерді кепілге беруді қоспағанда, төлеу мерзімі ұзартылып сатылған жер учаскесіне қатысты оның сатып алу бағасы толық төленгенше мәміле жасасуға тыйым салынады.

Жеңілдікті бағамен төлеу мерзімі ұзартылып сатылған жер учаскесімен мәміле жасасу құқығына осы Кодекстің 24-бабының 3-тармағында көзделген жер учаскесімен мәміле жасасуға шектеу қойылған және оның сатып алу бағасы толық төленген кезден бастап есептелетін мерзім аяқталған соң жол беріледі.

5. Сатып алушының төлеу мерзімін ұзартып сатқан жер учаскесін кепілге беруге оның сатып алу бағасының кемінде елу пайызын төлеген жағдайда жол беріледі. Бұл ретте жер учаскесінің сатып алу бағасы төленген бөлігі ғана кепіл нысанасы бола алады

6. Төлеу мерзімі ұзартылып сатылған жер учаскесімен мәмілелер жасасу бойынша шектеулер жер учаскесін сатып алу-сату шартында және жер учаскесіне арналған сәйкестендіру құжатында көрсетіледі. Жер учаскесінің сатып алу бағасын төлеу туралы құжат сатып алу-сату шартындағы және жер учаскесіне арналған сәйкестендіру құжатындағы осы шектеуді алып тастауға негіз болады.»;

26) 49 - 1 - бапта :

1-тармақтағы «, аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың (селолардың), ауылдық (селолық) округтердің әкімдері» деген сөздер алып тасталсын;

2-тармақтағы «, аудандық маңызы бар қаланың, кенттің, ауылдың (селоның), ауылдық (селолық) округтің әкіміне» деген сөздер алып тасталсын;

5-тармақтың бірінші бөлігіндегі «, органының, аудандық маңызы бар қаланың, кенттің, ауылдың (селоның), ауылдық (селолық) округтің әкімі» деген сөздер «орғаны» деген сөзбен ауыстырылсын;

27) мынадай мазмұндағы 49-2-баппен толықтырылсын:

«49-2-бап. Жерді резервте қалдыру

1. Жерді резервте қалдыру елді мекендердің дамуын қамтамасыз ету, жоспарланып отырған инженерлік, көліктік және әлеуметтік инфрақұрылымдар объектілерін, стратегиялық объектілерді, қорғаныс және қауіпсіздік, ғарыш қызметі объектілерін орналастыру, ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды құру, оның ішінде қорғаныш ағаш екпелерін егу мақсатында, жайылымдық және шабындық алқаптарды халықтың жеке ауласын ұстау және бақша өсіру жөніндегі мұқтажын қанағаттандыру мақсатында пайдалану үшін, сондай-ақ пайдалы қазбалардың кен орындарын игеру үшін мемлекет меншігіндегі жерлерде резервтік аумақтар құру жолымен жүзеге асырылады.

2. Аумақтарды қала құрылысы үшін жоспарлаудың белгіленген тәртіппен бекітілген кешенді схемалары, елді мекендердің бас жоспарлары, автомобиль жолдары мен темір жолдар өтуінің жобалары (схемалары), мемлекеттік бағдарламалар жерді резервте

қалдыру үшін негіздер болып табылады.

3. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды құру жағдайларын қоспағанда, жерді резервте қалдыруды облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органдары, ал республикалық маңызы бар қалаларды, астананы қоспағанда, елді мекендердің шекараларында - аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары жиырма жылға дейінгі мерзімге жүзеге асырады.

Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар үшін жерді резервте қалдыру Қазақстан Республикасының ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

4. Жергілікті атқарушы органдардың жерді резервте қалдыру туралы шешімінде резервте қалдырудың мақсаттары мен мерзімдері, жердің жалпы алаңы мен санаты, сондай-ақ жерді пайдалануда қойылатын шектеулер көрсетілуге тиіс. Жер пайдалану немесе шектеулі нысаналы пайдалану құқығымен бұрын берілген жер учаскелерін резервте қалдыру кезінде жер пайдаланушылар мен сервитут иелері көрсетіледі.

5. Осы баптың 3-тармағының бірінші бөлігінде көрсетілген жергілікті атқарушы органдар жерді резервте қалдыру туралы шешім қабылданған кезден бастап күнтізбелік отыз күн ішінде учаскелері резервте қалдырылған жердің құрамына енгізілген жер пайдаланушылар мен сервитут иелерін хабардар етуге, сондай-ақ тиісті әкімшілік-аумақтық бөліністің аумағында таратылатын мерзімді баспа басылымдарында жариялау арқылы жерді резервте қалдыру туралы ақпараттың қолжетімді болуын қамтамасыз етуге міндетті.

6. Жерді резервте қалдыру жер учаскелері резервте қалдырылған жердің құрамына енгізілген жер пайдаланушылардың жер пайдалану құқығын тоқтатуға әкеп соқтырмайды.

Резервте қалдырылған жердің құрамындағы жер учаскелері жердің аймақтарға бөлінуіне сәйкес олардың қандай да бір санатқа тиесілігіне және рұқсатпен пайдаланылуына қарай, уақытша объектілерді орналастыру үшін немесе құрылыс салумен байланысты емес мақсаттар үшін резервте қалдыру мерзімінен аспайтын мерзімге уақытша жер пайдалануға берілуі мүмкін.»;

28) 50 - бапта :

2 - тармақта :

екінші бөліктегі «Жер учаскелерінің» деген сөздер «Осы Кодекстің 94-бабының 4-тармағында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, жер учаскелерін» деген сөздермен ауыстырылсын ;

мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

«Өзіндік қосалқы шаруашылықты (үй маңындағы телім) жүргізу және жеке тұрғын үй салу үшін жер учаскелерін жеке меншікке тегін беру жер учаскелері игерілгеннен кейін жүргізіледі. Жер учаскелерін көрсетілген мақсаттар үшін игеру кезеңіне беру осы

Кодекстің 92-бабына сәйкес мұндай жер учаскелерін игерудің талаптары мен мерзімдері белгілене отырып, уақытша өтеулі жер пайдалану (жалдау) құқығында жүргізіледі.» ;

3-тармақтағы «облыстық (республикалық маңызы бар қалалардың және астананың) өкілді және атқарушы органдардың» деген сөздер «облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың өкілді және атқарушы органдарының» деген сөздермен ауыстырылсын ;

4-тармақтың бірінші абзацындағы «облыстық (республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) өкілді және атқарушы органдарының» деген сөздер «облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың өкілді және атқарушы органдарының» деген сөздермен ауыстырылсын;

29) 64-баптың 1-тармағының б) тармақшасындағы «жасау құқығы бар.» деген сөздер «жасау;» деген сөзбен ауыстырылып, тармақ мынадай мазмұндағы 7) тармақшамен толықтырылсын :

«7) меншік құқығын, уақытша ұзақ мерзімге өтеулі жер пайдалану (жалдау) құқығын шаруашылық серіктестігінің жарғылық капиталына салым ретінде, акционерлік қоғам акцияларының төлеміне немесе өндірістік кооперативке жарна ретінде беру құқығы бар.»;

30) 66-баптың 1-тармағында :

«бір жыл» деген сөздер «үш ай» деген сөздермен ауыстырылсын; мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

«Осы тармақтың бірінші бөлігінде белгіленген талап орындалмаған жағдайда облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның, облыстық маңызы бар қаланың жергілікті атқарушы органы жер учаскесін орналасқаны жер бойынша қайтару туралы талап-арыз береді.»;

31) 69-баптың 4-тармағында :

бірінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Қауымдық сервитуттар, егер бұл мемлекеттің және жергілікті халықтың мүдделерін қамтамасыз ету үшін қажет болса, облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдарының, аудандық маңызы бар қала, кент, ауыл (село), ауылдық (селолық) округ әкімдерінің шешімдері негізінде жер учаскелерін алып қоймастан, олардың жер учаскелерін беру жөніндегі құзыреті шегінде белгіленуі мүмкін.»;

екінші бөліктің 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«2) жер учаскесін сервитуттар белгіленбейінше қамтамасыз ету мүмкін болмайтын немесе мөлшерлес емес шығыстарды қажет ететін коммуналдық, инженерлік, электр және басқа да желілер мен тораптарды, сондай-ақ көлік инфрақұрылымы объектілерін жүргізу мен пайдалану мақсатында пайдалану;»;

32) 71-баптың 2-тармағындағы «облыстық (республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) атқарушы органдар» деген сөздер «облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органдары» деген сөздермен ауыстырылсын;

33) 79-баптың 4-тармағының екінші бөлігіндегі «24-бабының 4-тармағында» деген сөздер «49-бабында» деген сөздермен ауыстырылсын;

34) 92-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«92-бап. Мақсаты бойынша пайдаланылмаған жер учаскесін меншік иесінен және жер пайдаланушыдан мәжбүрлеп алып қою

1. Егер ауыл шаруашылығы өндірісіне не тұрғын үй құрылысына немесе өзге де құрылысқа арналған жер учаскесі екі жыл ішінде (егер Қазақстан Республикасының заңдарында неғұрлым ұзақ мерзім көзделмесе) тиісті мақсатында пайдаланылмаса, ал ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін, оның ішінде шаруа немесе фермер қожалығын жүргізу үшін жер пайдалану құқығында берілген жер учаскесі алғаш рет жер учаскесін мақсаты бойынша пайдаланбау анықталған кезден бастап есептелетін бесжылдық кезеңде жалпы алғанда екі жыл пайдаланылмаса, онда мұндай жер учаскесі осы Кодекстің 94-бабында көзделген тәртіппен меншік иесінен және жер пайдаланушыдан мәжбүрлеп алып қойылуға жатады. Бұл кезеңге осындай жер учаскесін игеруге қажетті уақыт, сондай-ақ дүлей апаттар салдарынан немесе осылайша пайдалануға мүмкіндік бермеген өзге де мән-жайларға байланысты көрсетілген учаскені мақсаты бойынша пайдалану мүмкін болмаған уақыт кірмейді.

2. Жер учаскесін игерудің мерзімі мен шарттарын облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары, аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың (селолардың), ауылдық (селолық) округтердің әкімдері, ал арнайы экономикалық аймақ аумағында - тиісті әкімшілік-аумақтық бөліністің жергілікті атқарушы органдары немесе арнайы экономикалық аймақтың әкімшілігі, жер учаскелерін беру жөніндегі осы Кодексте белгіленген өз құзыреті шегінде, осы аумақта жерді аймақтарға бөлуге және қала құрылысы регламенттеріне сәйкес белгіленген берілетін жер учаскесінің нысаналы мақсаты мен жердің құқықтық режиміне қарай а й қ ы н д а й д ы .

Бұл ретте Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы заңнамасына сәйкес жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамасы бойынша, сондай-ақ жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамасынсыз не эскиздер (эскиздік жобалар) бойынша жүзеге асырылатын құрылыс үшін және ауыл шаруашылығы мақсаттары үшін берілген жер учаскесін игеру кемінде екі жыл мерзімге белгіленеді.»;

35) 93-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«93-бап. Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдаланылған жер учаскесін меншік иесінен және жер пайдаланушыдан мәжбүрлеп алып қою

1. Жер учаскесін немесе оның бір бөлігін Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдалану Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңнамасына сәйкес жауаптылыққа әкеп соғады.

Жер учаскесін немесе оның бір бөлігін Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдалану жағдайына:

1) жер учаскесін немесе оның бір бөлігін нысаналы мақсатына сәйкес пайдаланбау;
2) жер учаскесін немесе оның бір бөлігін ауыл шаруашылығы жерінің құнарлылығын анағұрлым азайтуға не экологиялық жағдайды едәуір нашарлатуға әкеп соғатындай пайдалану жатады.

2. Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдаланылып жатқан жер учаскесі немесе оның бір бөлігі Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңнамасында көзделген жазалау шаралары қолданылғаннан кейін, осы Кодекстің 94-бабында көзделген тәртіппен меншік иесінен немесе жер пайдаланушыдан мәжбүрлеп алып қойылуға жатады.

3. Төтенше және ырық бермейтін ахуал кезінде (еңсерілмейтін күш әрекеті) туындаған жағдайларды қоспағанда, осы бапта көзделген жағдайларда жер учаскесінің меншік иесі немесе жер пайдаланушы залалды Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес мемлекетке өтеуге міндетті.»;

36) 94-баптың 4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Осы Кодекстің 92 және 93-баптарында көрсетілген негіздер бойынша сот шешімімен жер учаскесін меншік иесінен немесе жер пайдаланушыдан мәжбүрлеп алып қойған жағдайда жер учаскесіне меншік құқығы немесе жер пайдалану құқығы (мемлекеттен сатып алынған жер учаскесіне жалдау құқықтарына қатысты) Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу және атқарушылық заңнамасында белгіленген тәртіппен сауда-саттықта (конкурстарда, аукциондарда) сатылады.

Өтеусіз негізде берілген жер учаскесін осы Кодекстің 92-бабында көрсетілген негіздер бойынша сот шешімімен меншік иесінен мәжбүрлеп алып қойған жағдайда, осы жер учаскесі жер учаскесінің меншік иесіне жер учаскесінің құнын өтеместен одан әрі қайта бөлу үшін арнаулы жер қорының есебіне жатқызылады. Бұл ретте мұндай меншік иесінің (алып қойылған жер учаскесі осы Кодекстің 9-бабының 3-тармағы 2) тармақшасының негізінде берілген жағдайда) осы мақсаттар үшін жер учаскесін қайтадан өтеусіз негізде алу құқығы сақталады.

Сатудан түскен сома жер учаскесін мәжбүрлеп алып қою шығыстары шегеріле отырып, жер учаскесінің бұрынғы меншік иесіне немесе жер пайдаланушыға төленеді.

Бір жыл ішінде кемінде үш рет сауда-саттық (конкурстар, аукциондар) жүргізілгеннен кейін ондай жер учаскесін немесе оған жер пайдалану құқығын сату мүмкін болмаған жағдайда жер учаскесі сот шешімімен арнаулы жер қорының есебіне жатқызылады.»;

37) 97 - б а п т а :

6-тармақтың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға, шетелдік заңды тұлғаларға, сондай-ақ жарғылық капиталындағы шетелдіктердің, азаматтығы жоқ адамдардың, шетелдік заңды тұлғалардың үлесі елу пайыздан асатын заңды тұлғаларға он жылға дейінгі мерзімге жалдау шарттарымен уақытша жер пайдалануға беріледі.»;

7-тармақтың екінші бөлігіндегі «жер ресурстарын басқару жөніндегі» деген сөздер алып тасталсын;

38) 98-баптың 10-тармағындағы «Жер ресурстарын басқару жөніндегі орталық» деген сөздер «Орталық» деген сөзбен ауыстырылсын;

39) 101-баптың 3-тармағының бірінші бөлігінде:

«шыққан кезде» деген сөздерден кейін «қатысушылардың (мүшелердің) жалпы жиналысының шешімі бойынша» деген сөздермен толықтырылсын;

«өз қалауы бойынша» деген сөздер алып тасталсын;

40) 107-баптың 3-тармағының 8) тармақшасындағы «инженерлік жүйелер»)» деген сөздер «инженерлік жүйелер, сондай-ақ жылу желілерінің күзет аймақтары мен ортақ пайдаланудағы инженерлік жүйелер»)» деген сөздермен ауыстырылсын;

41) 109 - б а п т а :

1-тармақтың екінші бөлігіндегі «мыңнан асатын» деген сөздер «мыңға дейінгі» деген сөздермен ауыстырылсын;

2-тармақтың бірінші бөлігіндегі «Қазақстан Республикасы астанасының мәртебесі туралы заңнамалық актіге сәйкес Қазақстан Республикасының астанасы» деген сөздер «Алматы қаласының ерекше мәртебесі және Қазақстан Республикасы астанасының мәртебесі туралы заңнамалық актілерге сәйкес республикалық маңызы бар қала, астана» деген сөздермен ауыстырылсын;

42) 110-баптың 3-тармағының екінші бөлігіндегі «Республикалық маңызы бар қаланың», «республикалық маңызы бар қаланың», деген сөздер тиісінше «Республикалық маңызы бар қалалардың», «республикалық маңызы бар қалалардың» деген сөздермен ауыстырылсын;

43) 113-баптың 2-тармағындағы «Қазақстан Республикасының көлік туралы заңдарында» деген сөздер «осы Кодексте» деген сөздермен ауыстырылсын;

44) 122-баптың 2-тармағының төртінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Мемлекеттік экологиялық сараптаманың оң қорытындысы болған кезде шаруашылық қызметтің шектеулі режимі белгіленген учаскелерді ғана, мемлекеттік бағдарламаларда көзделген туризм объектілерінің, ерекше стратегиялық маңызы бар су шаруашылығы ғимараттарының құрылысы және жұмыс істеуі, сондай-ақ Қазақстан

Республикасының Мемлекеттік шекарасының объектілерін салу, оларды жайластыру және күтіп-ұстау үшін ықтимал орналастырудың басқа жолдары болмаған кезде Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен босалқы жерге ауыстыру жағдайларын қоспағанда, ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жерін ауыстыруға жол берілмейді.»;

45) 123-баптың 2-тармағының бірінші бөлігіндегі «облыстардың (республикалық маңызы бар қала, астана) атқарушы органдарының» деген сөздер «облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органдарының» деген сөздермен ауыстырылсын;

46) 124 - бапта :

тақырыптағы «және оны резервте қалдыру» деген сөздер алып тасталсын; мәтіндегі «және жерді ерекше қорғалатын табиғи аумақтар үшін резервте қалдыру Қазақстан Республикасының ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы заңдарына» деген сөздер «Қазақстан Республикасының ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы заңнамасына» деген сөздермен ауыстырылсын;

47) 135-баптағы «су ресурстарын басқарудың уәкілетті органымен» деген сөздер «су қорын пайдалану және қорғау, сумен жабдықтау, су бұру саласындағы уәкілетті мемлекеттік органмен» деген сөздермен ауыстырылсын;

48) 145-баптың 1-тармағындағы «жер ресурстарын пайдалану жөніндегі» деген сөздер алып тасталсын;

49) 146 - баптың 2 - тармағында :

екінші бөліктегі «Жер ресурстарын басқару жөніндегі орталық» деген сөздер «Орталық» деген сөзбен ауыстырылсын;

үшінші бөліктегі «Облыстардың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) жер ресурстарын басқару жөніндегі аумақтық органдарының басшылары» деген сөздер «Жер ресурстарын басқару жөніндегі аумақтық органдардың басшылары және олардың орынбасарлары» деген сөздермен ауыстырылсын; мынадай мазмұндағы алтыншы бөлікпен толықтырылсын:

«Жердің пайдаланылуы мен қорғалуына мемлекеттік бақылауды тікелей жүзеге асыратын орталық уәкілетті органның және оның аумақтық органдарының өзге де лауазымды адамдары жер пайдалану және оны қорғау жөніндегі мемлекеттік инспекторлар болып табылады.»;

50) 148-баптың 1-тармағының 4) тармақшасында :

«өтеу туралы істер бойынша» деген сөздер «өтеу туралы, өз мақсатында пайдаланылмай не Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдаланылып жатқан жер учаскелерін мәжбүрлеп алып қою туралы,» деген сөздермен ауыстырылсын ;

«күшін жою мәселелері бойынша» деген сөздер «күшін жою туралы» деген сөздермен ауыстырылсын ;

«орындау туралы істер бойынша» деген сөздер «орындау туралы» деген сөздермен ауыстырылсын;

«сотқа жүгінуге» деген сөздер «сотқа талап-арыз дайындауға және беруге» деген сөздермен ауыстырылсын;

51) 149-баптың 3-тармағының 5) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«5) аумақтың жер-шаруашылық орналастыру, бүлінген жерді жаңғырту мен жаңа жерді игеру жобаларын, сондай-ақ жерді пайдалану мен қорғауға байланысты басқа да жобаларды әзірледі, келісуді, бекітуді және беруді;»;

52) 150-баптың 3-тармағындағы, 156-баптың 3-тармағындағы және 161-баптың 1-тармағындағы «жер ресурстарын басқару жөніндегі» деген сөздер алып тасталсын;

53) 164-1-баптың 2-тармағының бесінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Жер учаскесін заңсыз иеленушінің жеке басын (деректерін) анықтау мүмкін болмаған жағдайда, аумағында осындай жер учаскесі анықталған республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның, облыстық маңызы бар қаланың уәкілетті органы иесі жоқ жылжымайтын зат ретінде есепке қою үшін жылжымайтын мүлікке құқықты мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын органға өтініш жібереді.

Иесі жоқ жылжымайтын зат есепке қойылған күннен бастап бір жыл өткен соң аумағында жер учаскесі анықталған республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның, облыстық маңызы бар қаланың атқарушы органы осы затты мемлекет меншігіне түскен деп тану туралы талаппен сотқа жүгінеді.»;

54) 21-тараудың тақырыбындағы «және өтпелі» деген сөздер алып тасталсын;

55) 170-бап алып тасталсын.

2. «Алматы қаласының ерекше мәртебесі туралы» 1998 жылғы 1 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1998 ж., № 14, 200-құжат; № 22, 308-құжат; № 24, 443-құжат; 2001 ж., № 13-14, 173, 176-құжаттар; № 24, 338-құжат; 2003 ж., № 24, 178-құжат; 2004 ж., № 14, 84-құжат; № 23, 142-құжат; 2011 ж., № 5, 43-құжат):

4-бап мынадай мазмұндағы 4-4) және 4-5) тармақшалармен толықтырылсын:

«4-4) ақылы автотұрақтарды (автомобиль қоятын орындарды) ұйымдастыру қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

4-5) ақылы автотұрақтарды (автомобиль қоятын орындарды) ұйымдастырады;».

3. «Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы» 2006 жылғы 7 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2006 ж., № 16, 96-құжат; 2007ж., № 1, 4-құжат; 2008 ж., № 21, 95-құжат; № 23, 114-құжат; 2009 ж., № 18, 84-құжат; 2010 ж., № 1-2, 5-құжат; № 5, 23-құжат; 2011 ж., № 1, 2-құжат; № 5, 43-құжат):

1) 7-баптың 6-1) тармақшасы «уәкілетті органның» деген сөздердің алдынан және 8-баптың 4) тармақшасы «республикалық маңызы бар» деген сөздердің алдынан «осы

Заңның 23-бабының 2-тармағының екінші бөлігінде белгіленген жағдайларда ғана» деген сөздермен толықтырылсын;

2) 23-баптың 2-тармағының екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Мемлекеттік экологиялық сараптаманың оң қорытындысы болған кезде шаруашылық қызметтің шектеулі режимі белгіленген учаскелерді ғана, мемлекеттік бағдарламаларда көзделген туризм объектілерінің, ерекше стратегиялық маңызы бар су шаруашылығы ғимараттарының құрылысы және жұмыс істеуі, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасының объектілерін салу, оларды жайластыру және күтіп-ұстау үшін ықтимал орналастырудың басқа жолдары болмаған кезде Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен босалқы жерге ауыстыру жағдайларын қоспағанда, ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жерін ауыстыруға жол берілмейді.».

2-бап. Осы Заң алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Президенті

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң
Н. Назарбаев